

Vlado Vrbič

Vlado Vrbič (psevd. U. Hrast) je pisatelj, publicist in kulturni delavec, ki je več let deloval kot direktor Kulturnega centra Ivana Napotnika Velenje in kasneje kot direktor Knjižnice Velenje ter kot vodja Pikinega festivala. Je avtor številnih razstav domoznanske narave. V zadnjih letih je organiziral obsežnejši projekt Kajuh 100, v sklopu česar je bilo izdanih več znanstvenih monografij, ki orisujejo življenje in delo Karla Destovnika - Kajuha. Je tudi avtor biografskega romana o Kajuhu, Prestreljene sanje.

OD KULTURNEGA CENTRA DO KNJIŽNICE: Pričevanje 1988–2021

Uvod

Kulturni center Ivana Napotnika Velenje je bil ena redkih slovenskih ustanov, v kateri je bilo združenih več kulturnih dejavnosti. Za razliko od večine drugih je bila prepoznana za zelo uspešno vse od ustanovitve leta 1975 pa do njenega uradnega konca leta 2004.

Pričujoči članek bo skušal prikazati delovanje Kulturnega centra Ivana Napotnika Velenje (naj bo v besedilu odslej to KCIN) v obdobju 1988 do 2004 in potem delovanje pravnega naslednika kulturnega centra, Knjižnice Velenje do leta 2021. Zakaj prav za to obdobje? Razloga sta dva, za ravnatelja KCIN sem bil imenovan leta 1988, poklicno pot pa sem končal kot direktor Knjižnice leta 2021, zato to obdobje poznam. Drugi razlog pa je, da za vsa leta od 1988 dalje obstajajo poročila o delu, za obdobje pred tem

pa žal ne, kljub temu da je bila dejavnost že takrat zelo bogata. Mimogrede še to: v letih od 1988 do 2021 se je zvrstilo kar 15 ministrov za kulturo!

Pričujoči članek je torej (delni) prikaz zgodovine Kulturnega centra in njegovih naslednikov s perspektive njegovega poslovnega organa. Ker se ob uporabi uradnega gradiva nisem mogel izogniti nekaterim osebnim razmišljanjem, komentarjem ..., gre članek jemati kot pričevanje neposrednega udeleženca dogajanja. Ko danes prebiram vseh 33 letnih poročil o delu, opazim, da sem bil kot njihov avtor pri opisovanju dela ustanove dostikrat zelo takten in sem se skušal izogniti osebnim stališčem, ki niso bila vedno nujno istovetna z uradnimi stališči ustanove oziroma bi zaostrovanje odnosov skozi poročila prineslo ustanovi nezaželene posledice.

V kolikor pa bi bralka ali bralec sam želela pogledati v gradivo, ga lahko dobi na ogled v velenjski knjižnici, vsekakor pa lahko marsikaj o delu KC IN najde v arhivskih številkah tednika Naš čas, ki je bil vsa leta tudi kronist kulturnega dogajanja.

Organiziranost

Kulturni center Velenje (od leta 1979 dalje Kulturni center Ivana Napotnika Velenje) je bil ustanovljen leta 1975 in je združeval dejavnosti doma kulture, muzeja in knjižnice Velenje.

V letu 1988 so bile znotraj centra štiri organizacijske enote: knjižnica, muzej, prireditve in galerija, ki so bile strokovno samostojne, poslovno pa so se podrejale interesu skupnega zavoda oziroma ustanovitelja. Takšna oblika organiziranosti je imela svoje dobre in slabe strani.

V celem centru je bilo tedaj v štirih dejavnostih zaposlenih le 29 delavcev, zato je bila organizacija štirih dejavnosti v enem zavodu (takrat je bila to še delovna organizacija posebnega družbenega pomena) smotrna zaradi majhnega obsega skupnih služb.

Ker je bilo v centru takrat združenih kakšnih 95 odstotkov vse velenjske poklicne kulture, je bil KCIN hkrati tudi glavni nosilec kulturnih dejavnosti v tedanji občini Velenje (do

reorganizacije lokalne samouprave leta 1995 je bil pristojen za sedanjo mestno občino Velenje, sedanjo občino Šoštanj in sedanjo občino Šmartno ob Paki). Center je tako skušal voditi usklajeno politiko razvoja posameznih dejavnosti, kar je pomenilo tudi smotrno porabo sredstev, saj so si enote konkurirale po kvaliteti in inovativnih usmeritvah in glede nato so se (večinoma v soglasju z vodji enot) delila tudi sredstva zavoda. Razumljivo pa je, da seveda niso bile vedno vse enote zadovoljne s svojim položajem in je občasno prihajalo do želja po samostojnosti.

V bistvu se ustanoviteljici ni bilo treba kaj dosti ukvarjati s poklicno kulturo, od KCIN so dobili usklajen program in finančni načrt, pri delitvi sredstev se ni bilo potrebno ukvarjati z nezadovoljnimi predstavniki različnih dejavnosti – ker so vse te zadeve že bile usklajene znotraj KCIN.

Državna zakonodaja je bila precej ohlapna. Dileme v zvezi z organiziranostjo dejavnosti v odvisnosti od zakonodaje so trajale že od začetka devetdesetih let (kulturni center da ali ne!) – tudi novi zakon o knjižničarstvu leta 2001 ni bil izključujoč –, tako da je model Kulturnega centra obveljal vse do leta 2004, ko je center zaposloval že skoraj 50 delavcev in so se posamične enote znotraj njega številčno in strokovno zelo okrepile.

Ustanovitelj se je leta 2004 odločil za reorganizacijo centra (brez poprejšnje obravnave ali posvetov z zaposlenimi v KCIN) in tako sta 11. 3. 2004 nastala nova zavoda: Muzej Velenje in Knjižnica Velenje. Knjižnica Velenje je kot pravni naslednik centra obsegala dve organizacijski enoti: knjižnico in prireditve, v Muzeju Velenje pa sta bili enoti muzej in galerija. Uradni predlog KCIN (ki na mestnem svetu ni bil niti predstavljen. Še več, župan je na seji izjavil, da je občina sama pripravila predlog nove organiziranosti zato, ker od KCIN ni dobila nobenega predloga!?) pa je bil sicer, da se iz KCIN oblikujejo štirje samostojni zavodi, saj so bile vse štiri dejavnosti (muzejska, knjižnična, prireditvena in galerijska) tako razvite, da bi samostojno pot nadaljevale še bolj ambiciozno.

Zaradi vedno ambicioznejših načrtov v prireditveni dejavnosti v mestni občini Velenje in tudi zaradi interesa, da knjižnična dejavnost postane samostojna (kot ena zadnjih splošno

izobraževalnih knjižnic v Sloveniji), se je javni zavod Knjižnica Velenje 1. 5. 2008 preoblikoval. Iz njega je bila izločena enota prireditve (ki se je poimenovala Festival Velenje) in tako je v zavodu ostala le knjižnična dejavnost, ki je po številu zaposlenih zdaj skoraj enaka celotnemu Kulturnemu centru Ivana Napotnika pred dvajsetimi leti.

Ustanoviteljica Kulturnega centra Ivana Napotnika Velenje je bila občina Velenje, po reorganizaciji lokalne samouprave leta 1995 pa Mestna občina Velenje. Tudi ustanoviteljica Knjižnice Velenje je Mestna občina Velenje, ker pa knjižnica ves čas izvaja knjižnično dejavnost tudi na območju občin Šoštanj in Šmartno ob Paki in Šoštanj, je med njima in našo knjižnico sklenjena pogodba o opravljanju te dejavnosti tudi na njihovem območju.

Galerija Velenje je imela od leta 2004 do danes od vseh dejavnosti najbolj zavito pot. Ob razdružitvi KCIN je pristala v Muzeju Velenje, kjer pravega sožitja med dejavnostima ni bilo, zato je bila leta 2006 organizirana kot »režijski obrat« neposredno na Mestni občini Velenje, leta 2008 pa je bila oblikovana kot samostojni javni zavod. Končno, ampak ne dokončno, saj je bila 2016 Galerija pripojena Festivalu Velenje.

Sodelavke in sodelavci

Omenil sem že, da je bilo leta 1988 v KCIN zaposlenih 28 delavcev, vsi za nedoločen čas. Matična knjiga KCIN (v arhivu knjižnice) ima na dan 8. 8. 1988 zabeleženih 53 vpisov, kar pomeni, da se je tako ali drugače, za krajšo ali daljšo dobo, do takrat v KCIN zaposlilo 54 oseb, od tega je petindvajsetim delovno razmerje prenehalo (predvsem zaposlitve za določen čas, nadomeščanja).

Takrat je bilo v knjižnici zaposlenih 13 delavcev, pet v muzeju, pet v prireditveni dejavnosti, štirje v skupnih službah in ene sodelavka v galeriji.

Čez četrto stoletja, 31. 12. 2003, tik pred reorganizacijo KCIN, je bilo vpisov v matični knjigi že 130, slika zaposlenih pa naslednja: v KCIN je bilo zaposlenih 48 delavcev, od tega 9

za določen čas (javna dela). V knjižnici 19 (od tega 1 javni delavec), v muzeju 16 (od tega 5 javnih delavcev), na prireditvah 6 (od tega 2 javna delavca), v galeriji 3 (od tega 1 javni delavec) in v skupnih službah 4.

V novem zavodu Muzej Velenje so se 10. 3. 2004 zaposlili sodelavci enot Muzej in Galerija, ostali pa vsi v zavodu Knjižnica Velenje, ki je bil pravni naslednik KCIN. Tako je posledaj imela Knjižnica Velenje dve enoti; knjižnico in prireditve.

Leta 2008 se je iz Knjižnice Velenje dokončno izločila še enota prireditve (iz nje se je oblikoval zavod Festival Velenje) in tako je bilo na začetku čisto samostojne poti v Knjižnici zaposlenih 23 delavcev, od tega 4 za določen čas (od tega 1 javno delo).

Ob začetku leta 2021 je bilo v nekdanjih enotah KCIN zaposlenih 70 delavcev. V Knjižnici je tako v tem času zaposlenih 26 delavcev (vsi za nedoločen čas), v Muzeju 22 delavcev (od tega 1 za določen čas), na Festivalu Velenje pa 22 delavcev (od tega 2 za določen čas).

Vidimo, da je število zaposlenih danes dvainpolkrat višje kot leta 1988, v primerjavi z letom 2004 (koncem KCIN) pa nekaj manj kot enainpolkrat. Od leta 2004 do leta 2021 se je najbolj povečalo število zaposlenih pri prireditvah in v galerijski dejavnosti (Festival Velenje), za 18 – 4,5-krat, v muzejski dejavnosti (Muzej Velenje) za 11 – dvakrat, v knjižnični dejavnosti pa le za 7 – 1,4-krat.

Od leta 1988 smo dokaj uspešno zaposlovali strokovne delavce z visokošolsko izobrazbo, le počasi smo v muzejski dejavnosti zapolnjevali strokovna delovna mesta, za katera je bila potrebna srednješolska izobrazba (arhiviranje, restavriranje, konzerviranje), v galerijski dejavnosti smo uspeli zaposliti kustosinjo, v knjižnici so do selitve v Center Nova leta 2005 sodelavke in sodelavci opravljali skoraj vsi vsa dela (izposoja, svetovanje ...), šele potem smo lahko opravila ločili in zaposlili izposojevalce, urejevalce gradiva in manipulante, za katere ni bila potrebna visoka izobrazba. Pri prireditvah smo imeli ves čas do leta 2004 zaposlenega le enega ali dva (enega in pol) organizatorja prireditev, stalno pa je bilo pomanjkanje tehničnega osebja (odrski delavci, lučkarji, ozvočevalci ...).

Značilnost KCIN je bila, da je imel ves čas zelo malo administracije, poleg direktorja je v administracijo (skupne službe) spadala tajnica (v letih 2001–2003 celo samo polovica tajnice) in računovodkinje (najprej dve, med letoma 1996 in 2001 samo ena, po letu 2001 ena in pol), ki še danes opravljajo delo za vse dejavnosti (Knjižnico, Muzej in Festival). Vodje enot so bili hkrati seveda tudi strokovni delavci, v muzeju in knjižnici pa smo sčasoma zaposlili tudi strokovne delavce s srednjo izobrazbo, ki so opravljali manjši del nujnih administrativnih opravil.

KCIN je lahko samostojno zaposloval nove sodelavce, če se je o tem dogovoril z ustanoviteljem (občino ali državo) in si s tem zagotovil sredstva. Seveda je bil za vsako zaposlitev trd boj in dolgotrajno dokazovanje o nujnosti zaposlitve. Posebej zaostrena situacija je bila leta 2008, ko se je iz Knjižnice izločila še enota Prireditve in občinsko vodstvo (župan) ni dovolilo, da v Knjižnici ostane tudi poslovna sekretarka in organizatorka prireditve Andreja Zelenik. Namesto nje je občina za leto 2009 obljubila novo zaposlitev, za katero pa še leto dni po reorganizaciji kljub številnim vlogam in prošnjam ni dala soglasja. Takrat sem kot poslovodni organ končno brez soglasja podpisal pogodbo o zaposlitvi poslovne sekretarke, ker zavod enostavno brez nje ni mogel poslovati. Na seji sveta zavoda, ki je temu sledila, je župan direktorju javnega zavoda Knjižnica Velenje dobesedno (njegove besede) »podelil rumeni karton«. Po tem so se zadeve nekako umirile.

Posebnih napetosti med zaposlenimi v vseh letih ni bilo, seveda so se dogajale manjše zadrege in spori, ki pa so bili slej ko prej rešeni in pozabljeni. Največja »afera« je bila leta 1990, ko smo zaposlili novega vodjo enote Knjižnica in se je v Slovenskih novicah pojavil članek Štiriperesna deteljica, ki je s številnimi natolcevanji, lažmi in polresnicami napadel direktorja KCIN, novega vodjo enote Ljubišo Savovića, Vaneta Gošnika in Petra Rezmana. Članek so spodbudili nekateri sodelavci, ki z izborom novega vodje niso bili zadovoljni. No, po tožbi je novinarica vse neresnice javno preklicala in vsakemu od oškodovanih plačala odškodnino v višini 1. 000 nemških mark.

V vseh 33 letih ni iz kolektiva KCIN šla niti ena pritožba delavcev na inšpektorat za delo in zato tudi nikoli nismo imeli obiska inšpektorja zaradi kršitve pravic iz delovnih razmerij. To verjetno pomeni, da smo imeli te zadeve relativno dobro (pravično) urejene.

Še ena značilnost je: v obdobju po letu 1990 nisem opazil, da bi bil katerikoli sodelavec član katerekoli politične stranke. O tem se nikoli nismo spraševali, vedno je bilo tudi stališče knjižnice, da se politično ne opredeljuje, da je namenjena vsem občanom. V zgodnjih devetdesetih smo prostore za ustanovni sestanek ponudili brezplačno vsem strankam, potem le še komercialno. S sodelavci smo se celo vsi včlanili v Bavčarjev odbor (odbor za varstvo pravic Janeza Janše) ...

Naši stalni spremljevalci oziroma sodelavci so bili od začetka devetdesetih let tudi javni delavci. Najprej smo z njimi obnavljali grad Šalek in Kavčnikovo domačijo, kasneje smo jih zaposlovali po enotah, močno so nam olajšali kadrovsko podhranjenost. Zaposlovanje javnih delavcev je imelo več smislov in koristi. Ljudje, nekateri so bili v velikih osebnih stiskah, nekateri so končali šole, pa niso imeli delovnih izkušenj in možnosti zaposlitve ..., so se znašli v kolektivu, kjer so si lahko nabirali izkušnje in pripravljali na »pravo zaposlitev«, sodelavci so bili razumevajoči, dobro so jih sprejeli, dostikrat so delovali tudi terapevtsko. Skorajda vsak od stotridesetih (do leta 2008 jih je bilo okoli osemdeset, potem v Knjižnici še okoli petdeset) si je želel v KCIN (Knjižnici) tudi ostati. Čeprav smo bili z veliko večino sodelavcev iz javnih del zelo zadovoljni, žal vseh nismo mogli zaposliti za nedoločen čas – desetino teh pa vendarle smo.

Poleg javnih del se je v KCIN, še posebej pa potem v Knjižnici, zvrstila cela vrsta sodelavk, sodelavcev, ki so opravljali zaposlitveno rehabilitacijo, družbeno koristno delo, študentsko in dijaško prakso, počitniško delo, pripravišstvo, precej je bilo tudi nadomeščanja delavcev – predvsem zaradi porodniških izostankov. Očitno so se vsi (ali pač velika večina) znašli v okolju z zelo dobro delovno in medčloveško klimo, saj so bili njihovi odzivi med delom in v trenutkih, ko so zavod zapustili, izjemno pozitivni in čustveni.

Vsebina dela

V letu 1988 je bila večina strokovnih delavcev v KCIN, z direktorjem vred, zelo mlada – v zgodnjih tridesetih, celo pod tridesetimi leti, izjema je bilo nekaj sodelavk v knjižnici in vodja prireditvene dejavnosti pri nepolnih petdesetih letih. Temu primerno smo tudi zastavili (nadaljevali) delo v KCIN. Sam sem spodbujal, da ob (v) vsakdanjem delu, ki ga zahteva naše poslanstvo, iščemo nove ideje, nove oblike dela, ki bodo pritegnile naše uporabnike, nam pa bodo izziv.

Muzej

Sodelavci muzeja so se izjemno veliko ukvarjali z etnološkim delom, počasi pa se je že začela potreba po sistematičnem zbiranju gradiva, po dokumentiranju, arhiviranju in sčasoma še po konserviranju in obnavljanju muzejskih predmetov. Vse to je bilo mogoče po tem, ko smo zaposlili dodatne sodelavke oz. sodelavce.

Grajski prostori so dobivali novo podobo in nove vsebine. Izelila se je osrednja zbirka premogovništva, nastajala je stalna zbirka Zgodovina Šaleške doline, prenovljena je bila zbirka Františka Foita, obnovljena zbirka NOB, postavili smo gipsoteko akademskega kiparja Cirila Cesarja, uredili staro gostilno in staro trgovino, izjemno odmevna je bila obnova in muzejska postavitve Kavčnikove domačije, sodelovanje sodelavcev muzeja pri postavitvi Muzeja premogovništva je bilo odločilno.

Ob vsem tem je bilo zelo pomembno stalno izobraževanje delavcev in pedagoško delo, klasičnim oblikam dela s šolami smo dodali še vsakoletne raziskovalne tabori, organizirali smo jih šest (po dvakrat v enem kraju). V Zavodnjah, na Paškem Kozjaku in Škalah. Zanimanje med dijaki je bilo zaradi zanimivih vsebin in prijetnega druženja izjemno, tako da smo se skorajda morali otepati prijav. Na Paškem Kozjaku je bilo devetdeset dijakov in študentov ter petnajst mentorjev. Po šestem raziskovalnem taboru smo organizacijo taborov predali raziskovalnemu inštitutu ERICo. Danes raziskovalnih taborov ni več.

Galerija

V Galeriji je bila najprej zaposlena samo ena sodelavka – kustodinja, ki je bila tudi vodja enote, leta 1992 pa se ji je pridružila še ena kustodinja. Galerija je bila omejena na prostore v knjižnici, hkrati pa je imela v upravljanju tudi zbirko slovenskega slikarstva na Velenjskem gradu, ki je skozi leta rasla in se dokončno uredila potem, ko je pridobila še dodatne, obnovljene prostore na gradu. Galerija je skrbela tudi za Napotnikovo zbirko v Šoštanju.

Sodelavki sta postavili nekaj zahtevnih preglednih razstav, galerija se je uveljavila z razstavami aktualnih lokalnih in slovenskih avtorjev in avtoric.

Leta 1990 je galerija začela organizirati Likovno kolonijo diplomantov ALU (kasneje ALUO), ki so teden dni ustvarjali v Velenju, od ustvarjenih del pa po eno podarili KCIN in s tem je z leti v Velenju nastal izjemen fond slovenskih likovnih ustvarjalcev.

V nekem obdobju se je galerija z zunanjimi partnerji (trgovine, knjigarne) ukvarjala tudi s prodajo umetniških del, vendar je kljub obetajočim letom to dejavnost zaradi različnih objektivnih razlogov prenehala.

Knjižnica

Dejavnost knjižnice je bila zaradi pretesnih prostorov v Velenju zelo omejena. V knjižnici ni bilo niti prostora za gradivo, kaj šele za spodobno obdelavo in delo z uporabniki (delavnice, predavanja, pedagoško delo). Zato smo se posvečali predvsem osnovnemu poslanstvu – zbiranju, obdelavi in izposoji gradiva. Začeli pa smo tudi zbirati in obdelovati domoznansko gradivo in načrtno izdajati domoznansko zbirko Šaleški razgledi. Izjemen podvig je bila postavitve Šaleškega biografskega leksikona, ki je že ob vključitvi v splet konec leta 2012 vseboval več kot osemsto gesel, še danes pa sodi med tri največje regionalne biografske leksikone.

Pedagoška, prireditvena in razstavna dejavnost velenjske knjižnice je pravi razmah doživela po selitvi v nove prostore leta

2004, v katerih smo pridobili nekaj razstavišč in prizorišča za dogodke, ki ih zdaj pripravljamo že okoli petsto letno.

Ves čas od leta 1988 naprej smo se borili, da se v Velenju za knjižnico pridobijo novi prostori. Okolje (občinsko vodstvo) je od sredine devetdesetih let pa vse do prvih dveh let novega tisočletja zanikalo potrebo po novih prostorih knjižnice. Leta 2002 je situacijo precej ublažila selitev otroškega oddelka v izpraznjene prostore trgovine Elektrotehna, leta 2005 pa se je celotna knjižnica po skoraj dvajsetih letih naših prizadevanj le preselila v prvo nadstropje obnovljene propadle veleblagovnice Name in s tem pridobila res primerne prostore za svojo dejavnost.

V prvi polovici devetdesetih let si je knjižnica prizadevala predvsem za prehod na računalniško vodeno poslovanje: vračilo in izposajo gradiva. Računalniško obdelavo ter izposajo gradiva smo med prvimi knjižnicami v Sloveniji uvedli že leta 1990, računalniki so bili povezani v mrežo, s povezavo po Sloveniji pa smo zaradi slabih telefonskih povezav imeli težave še nekaj časa. V knjižnici smo vsa leta spremljali nove tehnologije in vlagali v modernizacijo sistema. Bili smo prvi v Velenju, ki smo uporabnikom kot javni servis nudili dostop do interneta.

Knjižnična dejavnost v Šoštanju se je razvijala v skladu s prostorskimi možnostmi in ob dejstvu, da je le nekaj stran »velika« velenjska knjižnica, ki omogoča večjo ponudbo storitev in dejavnost. Selitev iz malih neustreznih prostorov v kulturnem domu v prostore stare pošte leta 1988 je dala nov zagon, lahko se je dogajalo več dejavnosti za uporabnike. Zaradi denacionalizacije se je knjižnica leta 2000 spet selila/vrnila v kulturni dom, na neustrezno površino in v hladno vlažno ozračje.

Leta 2013 se je Mestna knjižnica Šoštanj spet preselila, tokrat v nakupovalni center TUŠ in tako dosegla spodobne pogoje za delo.

Tudi v Šmartnem ob Paki je bilo knjižnični dejavnosti zaradi bližine Šoštanja, Velenja in savinjskih mest namenjene manj pozornosti. Knjižnica je od sredine osemdesetih let gostovala v prostorih kulturnega doma v enem samem prostoru, ki je bil izre-

dno majhen. Leta 1990 se je sicer preselila v drug prostor v istem objektu, a površina je še vedno obsegala komaj 36 kvadratnih metrov, na katerih se je tiščal fond okoli 10 000 knjig ..., za obiskovalce pa skoraj ni bilo prostora. V devetdesetih letih zaradi pomanjkanja prostora in sredstev (knjižničarji v Velenju pa smo imeli sami veliko težav in dela s pridobivanjem novih prostorov) ni bilo močnejših razmišljanj o novih prostorih v Šmartnem ob Paki. Leta 2009 pa se je pokazala resna možnost, da se knjižnica preseli v nekdanje prostore trgovine Merx in samo v štirih mesecih je prišlo do realizacije ideje. S stopetdesetimi kvadratnimi metri je tudi Občina Šmartno ob Paki za precej časa rešila prostorski problem knjižnice in s tem omogočila tudi nekatere druge dejavnosti knjižnice: prireditve, razstave, pedagoško delo.

Knjižnična dejavnost je bila torej ves čas odvisna od prostorskih možnosti, še posebej razširjene ponudbe – to je pedagoško delo z vrteci, šolami, predstavitve knjig, kulturni večeri, ustvarjalne dejavnosti, razstave, pogovori, delo interesnih skupin; v vseh treh enotah velenjske knjižnice se tako na leto, odkar delujejo v primernih pogojih, zgodi kar kakšnih 600 dogodkov! Knjižnica je leta 2009 prejela Čopovo diplomu – najvišje priznanje za knjižničarstvo v Sloveniji.

Prireditve

Tudi prireditvena dejavnost je imela leta 1988 že bogato tradicijo. Že nekaj let so se dogajale bogate Poletne kulturne prireditve, stalnica so bili petkovi kulturni večeri v prostorih knjižnice, v kulturnem domu, ki je bil sicer že nujno potreben obnove, so se dogajali izredni glasbeni koncerti (Pogorelić ...) in gledališke predstave. Konec osemdesetih smo znova razpisali glasbeni in gledališki abonma, ki smo ga z leti še razširili, kasneje smo dodali še druge abonmaje, na primer jazz abonma, Pikin abonma ...; izvajati smo začeli dobrodelni koncert Bolero, sodelovali smo pri ustanovitvi in organizaciji citrarskega festivala Prešmentane citre, ki ga Festival Velenje organizira še danes. Kulturni center je skupaj z ZSMS leta 1990 organiziral prvo silvestrovanje na Titovem trgu v Velenju – kot drugi v državi.

KCIN se je začel ukvarjati tudi s svojo produkcijo, ustanovil je Plesni teater Velenje, tudi Lutkovno gledališče Velenje. Ves čas pa je KCIN spodbujal kulturno dejavnost mladih, tudi preko štipendij oziroma denarnih pomoči (Rosana Štorgelj, Marko Mandić, Jure Pukl, Robert Jukič, Res Nullius ...), sodeloval je s Fotoklubom Zrno, Kinom 16 ...

Najodmevnejša prireditev, ki je nastala leta 1989 v sodelovanju z Zvezo prijateljev mladine, pa je največji slovenski otroški dogodek Pikin festival, pri katerem so sodelovali sodelavci iz vseh enot KCIN. Pikin festival je po sedmih letih potem prerasel organizacijske, predvsem pa finančne okvire KCIN, vendar so bili glavni nosilci do leta 2004 še vedno v organizacijskih enotah KCIN. Pravzaprav se še do danes niso uresničila naša (moja) razmišljanja, da postane Pikin festival če že ne samostojni zavod, ki bi bil aktiven vse leto, vsaj samostojna organizacijska enota znotraj Festivala, vendar z relativno samostojnostjo in neodvisnim vodenjem.

Založniška dejavnost

V zavodu smo se zgodaj zavedali pomena založniške dejavnosti, saj v Šaleški dolini ni bilo zavoda oziroma institucije, ki bi se z založništvom redno ukvarjala. Odločili smo se za izdajanje domoznanske zbirke Šaleški razgledi: prvo številko smo izdali že leta 1988, potem pa do reorganizacije Kulturnega centra leta 2004 še 12 števil. Potem so Šaleški razgledi za nekaj let zamrli, končno pa jih je Knjižnica Velenje leta 2011 spet obudila in kot posebna postavka so zdaj v občinskem proračunu. V letu 2022 izhaja že 19. številka izjemno dragocenih Šaleških razgledov.

Ambicije smo imeli tudi na literarnem področju in skupaj z Zvezo kulturnih organizacij Velenje izdali nekaj števil. Fragmentov (kombinacija poezije in likovnih del). Kasneje smo izdali sedem števil zbirke Droben list, ki je prinašala poezijo manj uveljavljenih avtorjev in v bistvu še ni pokopana.

V devetdesetih letih smo se močneje povezali z novoustanovljenim Studiom R, ki je imel bogato založniško dejavnost.

Kot pisci besedil, uredniki in tudi sozaložniki smo sodelovali pri mnogih projektih: monografijah Velenja, ponatisu del Gustava Šiliha *Nekoč je bilo jezero* in *Beli dvor*, fotomonografiji ob 50. obletnici smrti pesnika Kajuha, knjigi *Grad Šalek* ...

Pomembni založniški projekti so bili tudi na galerijskem področju: katalogi oziroma monografije Alojza Zavolovška, Elde Piščanec, Majde Kurnik, Jožeta Svetine, Cirila Cesarja ...

Z ustanovitvijo Velenjske knjižne fundacije se je večji del občinsko podprte založniške dejavnosti preneslo nanjo, pa vendar je ostalo še kar nekaj založniških področij, ki so zanimiva za Knjižnico Velenje. Tako smo na primer izdali knjigo *Gradovi viteza Gadolle, 75 let knjižničarstva na Šaleškem*; monografijo o šaleški rock glasbi (*Zgodbe Velenja*, zbirko vseh Kajuhovih pesmi – *Kajuh Zbrane pesmi*, spominsko brošuro Fadila Krupića *Moji spomini na štrajk v rdečem rudniku 73*, dve knjigi *Velenjske zgodbe* Bojana Glavača, knjigo *Pujsek Koči* Jožeta Lekšeta ...

Dostikrat smo bili v pomoč tistim, ki so izdajali svoje knjige, knjižice, brošure v samozaložbi, če ne drugače, s sponzorskim odkupom in logistično pomočjo.

Financiranje

Dejavnost KCIN je bila načeloma financirana iz dveh virov – državnega proračuna in sredstev lokalnih skupnosti. Do spremembe lokalne samouprave leta 1995 je dejavnost kulture financirala občina Velenje, po tem pa Mestna občina Velenje in preko pogodb o sodelovanju tudi Občini Šoštanj in Šmartno ob Paki. Država ves čas, razen krajšega obdobja v času ministrovanja Jožeta Školča (ko so lokalne muzeje v celoti financirale občine), financira dejavnost muzeja, varstvo kulturne dediščine in delno nakup knjižničnega gradiva, preko razpisov pa včasih tudi nabavo opreme, s kulturnim tolarjem je sofinancirala gradnjo knjižnice v Velenju (40 %).

Leto 1989 je zaznamovala hiperinflacija, ki je povzročala velike težave v poslovanju. Medtem ko je država svoje obveznosti plačevala redno, je občina z večino plačil kasnila v čas proti koncu leta in smo zato, za nominalno sicer pošteno izplačan

denar, konec leta dobili dosti manj knjižnega gradiva, opreme ... V tem letu nismo imeli glavnega računovodje, direktor je vsak dan do devete ure pregledal stanje financ, dotoke in morebitni višek denarja takoj porabil ali pa ga posodil dvema, trem podjetjem, s katerimi je bila sklenjena pogodba, da je vsaj delno ohranil vrednost.

V tistem letu smo na ministrstvu za kulturo pridobili posojilo za polovico dvosobnega stanovanja, ki so ga kasneje, ko se je vrednost že silovito znižala, spremenili v nepovratna sredstva.

KCIN je pravzaprav imel v času od 1989 do 1996 smolo s kadri v računovodstvu in posledično direktor ni imel jasne slike o finančnem poslovanju, sicer bi lahko kdaj ukrepal hitreje in bolj učinkovito. To pa sicer v ničemer ne zmanjšuje dejstva, da občinsko financiranje v tem času ni bilo zadovoljivo, da so bili občinski proračuni sprejemani sredi leta, da so se celo dogajali rebalansi šele decembra, in to v minus, da so bila v času inflacije sredstva za dejavnost (za plače so bila redna) sicer nominalno večinoma nakazan v skladu s plani, a s takšnim zamikom, da so izgubila tudi pol vrednosti.

Sredi devetdesetih let se je tudi Občina Velenje znašla v dolgovih in veliki nelikvidnosti, kar je seveda vplivalo tudi na financiranje družbenih dejavnosti.

Financiranje je v dobrih tridesetih letih torej nihalo. Bila so obdobja rahle rasti, pa tudi veliki padci. Po letu 2008 so se do leta 2020 državna sredstva za nakup knjižničnega gradiva nominalno znižala vsaj za tretjino, močno so upadla sredstva za nakup opreme ...

Zavod je praktično vsa devetdeseta leta posloval z izgubo, ki se je kopičila. Šele v poslovnem letu 2000 je imel spet pozitivno tekoče poslovanje, a prevelike dolgove za nazaj, ki jih je sicer uspel delno manjšati, ne pa poplačati vse do leta 2010, ko je bil odplačan zadnji dolg iz preteklosti. Ob prvi in drugi reorganizaciji KCIN (2004) oz. Knjižnice (2008) je vse dolgove KCIN prevzela Knjižnica Velenje in jih v naslednjih letih brez pomoči ustanovitelja s strogim varčevanjem in svojimi prihodki tudi poravnala. Od leta 2000 KCIN in njegova pravna naslednica Knjižnica Velenje skoraj nista imela tekoče izgube.

Osnovni vzroki za tekoče izgube v devetdesetih letih so bili 1. v zavodu: nezadosten pregled nad finančnim poslovanjem zavoda, izvajanje dejavnosti na zaupanje oz. brez potrjenih načrtov, izvajanje aktivnosti, ki niso imele kritija v proračunu (Pikin festival, načelno dogovorjene razstave, dogodki, nabava knjižničnega gradiva po normativih, ne po načrtovanih sredstvih ...), in 2. v okolju oz. ustanovitelju: nezadostno dodeljena sredstva, pozno sprejemanje načrtov, rebalansi načrtov tik pred koncem poslovnega leta, pozno nakazovanje sredstev (inflacija!), nespoštovanje dogovorov, finančne težave občine, finančne težave in ukrepi države ...

Občinsko financiranje je bilo odvisno od finančnega stanja občine Velenje (kasneje Mestne občine Velenje) in pa žal od odnosa občinskega vodstva do kulture, še pogosteje pa do kulturnikov. Nekje od druge polovice devetdesetih let je bil v nemilosti pri občinski oblasti direktor zavoda in nekateri njegovi sodelavci in temu primeren je bil tudi odnos do zavoda.

V letih 1997 in 1999 se je na primer zgodil rebalans občinskega proračuna, z rebalansom so bila močno znižana sredstva, ampak to se je zgodilo šele konec leta – ko je večji del načrtovanih sredstev že porabljen.

Ustanoviteljica je z rebalansom 17. decembra 1997, ko so dejavnosti v kulturi že zaključene, zavodu znižala sredstva za okoli 4.000.000 tolarjev.

Leta 1999 je bil spet rebalans, in sicer novembra, ko je bil zavod tako ob 9.000.000 tolarjev. V istem letu 1999 je občina zadolžila KCIN za izvedbo proslave Severovzhodna Slovenija v boju za svobodo in potrdila stroškovnik. Proslava je izredno uspela, strošek nastopajočih v višini več kot 2.700.000 takratnih tolarjev je občina KCIN sicer vrnila – a je konec leta prav za toliko znižala postavko KCIN za prireditveno dejavnost, kar je takrat pomenilo kakšno tretjino vrednosti celoletne prireditvene dejavnosti! Istega leta se je zavod prijavil na županov razpis za izvedbo poletnih dogodkov in s sklepom pridobil 1.100.000 tolarjev. Zavod je obvezo realiziral, denarja pa ni bilo nikoli. V celoti gledano je leta 1999 zavodu tako ali drugače občina

vzela 18.000.000 tolarjev sredstev, kar je predstavljajo kar tretjino vseh sredstev, namenjenih za programe Kulturnega centra!

Še en kasnejši primer nepoštenega ravnanja občine: leta 2002 je občina preko KCIN sponzorirala izvedbo predstave Hunt 2002 Vlada Repnika v višini 2.000.000 tolarjev. S pogodbo se je MOV zavezala, da bo ta dva milijona KCIN-u vrnila. Te pogodbe sprva zaradi nekaterih za KCIN neugodnih določil nisem hotel podpisati, pa sem jo na zagotovilo podžupana, da bo vse v redu, le podpisal. Denar smo od občine po izvedbi projekta res dobili – toda spet so ga vzeli iz postavke za prireditveno dejavnost KCIN(!).

Kulturni center je v bistvu torej prvič pozitivno posloval leta 2000, od takrat dalje pa je posloval z negativnim rezultatom le še trikrat, vendar so bila to nadzorovana stanja.

Najtežja so bila leta, ko je morala Knjižnica Velenje (knjižnica + prireditve) kot pravni naslednik brez sodelovanja MOV poravnati vse obveznosti za nazaj – v zadnjem letu delovanja KCIN (2003) je bilo zapadlih obveznosti za pretekla leta kar za okoli 200.000 €, ob izločitvi Prireditev leta 2008 pa še za okoli 53.000 €. S sanacijskim programom smo ta dolg iz preteklosti dokončno poravnali šele leta 2010. Že kot samostojna knjižnica, brez enote prireditve. Odtlej je Knjižnica poslovala dokaj »mirno«, seveda pa v zelo omejenih okvirjih s sredstvi, ki so bila nominalno po več let enaka kljub nenehnemu višanju stroškov.

Finančna negotovost in nenehno varčevanje je seveda ves čas vplivalo tudi na vsebino dela in na kadrovsko zasedbo, saj je tudi pri zaposlovanju veljalo strogo varčevanje. Po letu 2010 Knjižnica ni imela izrazitih težav, v nasprotju s prejšnjim obdobjem smo se z občino glede sredstev sproti dogovarjali in se dogovorov tudi držali, čeprav to ne pomeni, da se sredstva tudi v tem času niso nižala in da smo se bili ves čas prisiljeni obnašati racionalno.

Seveda niso bila razlog za kopičenje izgub in negativen odnos ustanovitelja (župana) do ureditve finančnega poslovanja zavoda samo osebna nesoglasja (predvsem nestrinjanje o nujnosti oziroma nenujnosti rešitve prostorskega vprašanja knjižnice),

temveč so situacijo pogojevale tudi objektivne okoliščine visoke zadolžitve in likvidnostne težave Mestne občine, pa varčevalni ukrepi slovenskih vlad ... Ob primernem odnosu ustanovitelja (štiri mesece sem čakal na sprejem pri županu, potem ko sem se mu najavil!), bi verjetno tudi v zavodu lahko marsikaj razumeli drugače, kot smo, in se na finančne poteze občine tudi lažje pripravljali oziroma odzivali.

V triintridesetih letih so bili moji odnosi z ustanoviteljem dostikrat kar precej zaostreni, po mojem prepričanju zaradi tega, ker smo na nekaj zadev v kulturi gledali različno, predvsem, kar se tiče reševanja prostorske stiske velenjske knjižnice in organiziranosti kulture v občini. V obdobju po prvem mandatu me je ustanovitelj želel na mestu direktorja kar nekajkrat zamenjati (»To mi boš še plačal« in »Jaz bom tebe zamenjal« so besede župana v začetku enaindvajsetega stoletja), tudi na nepošten način, vendar so mehanizmi imenovanja direktorja to pravi čas ustavili ali pa so osebe, ki so bile nagovarjane, da se prijavijo na razpise, ravnale kolegialno. Pri vsem pa je seveda zanimivo to, da je v občini Velenje že ves čas politično levo usmerjena občinska oblast, ki bi ji moj nikoli zatajevani svetovni nazor načeloma moral ustrezati.

Investicije: Urejanje prostorov, obnove in selitve

Kot že rečeno, Kulturni center Ivana Napotnika je predstavljal skoraj sto odstotkov poklicne kulture v Šaleški dolini. Zaradi tega je naseljeval ali upravljal številne prostore in aktivno sodeloval pri večini naložb v kulturi.

Ob reorganizaciji leta 2004 so imele enote KCIN v uporabi naslednje objekte oziroma prostore: Velenjski grad, depo na Premogovniku Velenje, knjižnico na Titovem trgu 5, mladinski oddelek velenjske knjižnice na Prešernovi ulici 8, knjižnico v kulturnem domu v Šoštanju, knjižnico v Šmartnem ob Paki, Dom kulture v Velenju. Upravljale pa so še spominsko brunarico na Graški gori, Kavčnikovo domačijo, grad Šalek in Grilovo domačijo.

Vodili ali pa vsaj aktivno sodelovali pa smo pri naložbah na vseh naštetih objektih, pa tudi pri spomeniško varstvenih akcijah: obnovi Slivnikove domačije, obnovi kmečke hiše Arclin 23, obnovi Grilove domačije.

Leta 1988 je skoraj obstala obnova Kavčnikove domačije, obstala je obnova prostorov knjižnice v Šoštanjju, velenjski Dom kulture je bil v izredno slabem stanju, v galeriji v prostorih velenjske knjižnice na Titovem trgu je bila uničena talna keramika, knjižnica je bila prenapolnjena z gradivom, na Velenjskem gradu je razpadalo obzidje, odstopala je fasada ...

V letih od 1988 do 2021 je bila ob kroničnem pomanjkanju denarja vendarle urejena ali na novo zgrajena cela vrsto objektov:

Od leta 1988 do selitve v nove prostore v Centru Nova smo objekt knjižnice in galerije na Titovem trgu 5 postopoma obnovili skoraj v celoti. Že leta 1989 smo pripravili idejne projekte za novo knjižnico (vendar se je realizacija želja zavlekla za skoraj dve desetletji) predvsem zato, ker občinska oblast ni verjela, da so novi prostori po več kot dveh desetletjih silovitega razvoja res nujno potrebni. Leta 2002 je sicer MOV na našo pobudo odkupila prostore nekdanje Elektrotehne na Prešernovi ulici, ki smo jih obnovili in tja začasno preselili pionirski oddelek. Velenjsko knjižnico smo leta 2005 končno preselili v Center Nova na 2500 kvadratnih metrov površine.

Potem ko smo že leta 1988 dokončali obnovo prostorov za šoštanjsko knjižnico v stari pošti, smo jo leta 2000 zaradi denacionalizacijskih zahtev spet preselili, tokrat v kulturni dom, leta 2012 pa končno v ustreznejše prostore (450 kvadratnih metrov) v nakupovalnem centru TUŠ.

Dokončno smo rešili tudi prostorsko stisko knjižnice Šmartno ob Paki. Leta 2009 smo jo preselili v nekdanjo trgovino, v kateri smo obnovili 175 kvadratnih metrov, obnova je stala občino vsega 7.000 evrov – ostala sredstva smo v sodelovanju z direktorjem mladinskega centra uspeli zbrati sami preko donatorjev, večino opreme pa je podarila Knjižnica Rogaška Slatina.

Na Velenjskem gradu smo ob državno sofinanciranih spomeniškovarstvenih posegih (obnova fasad, streh, obzidij,

podstrešja ...) tudi sicer intenzivno vlagali v obnovo razstavnih prostorov (obnovili smo praktično vse muzejske zbirke, na novo postavili več novih zbirk (C. Cesarja, Od romanike do baroka ...), s sredstvi Gorenja in Premogovnika smo na novo postavili in razširili zbirko slovenske sodobne likovne umetnosti, uredili nove delovne prostore za zaposlene, odprli grajsko trgovino in gostilno. Vodili smo obnovo Kavčnikove domačije, gradu Šalek, Slivnikove domačije, domačije Arclin 23, Grilove domačije, vodili smo tudi ureditev nove spominske sobe podpisa nemške kapitulacije v zdraviliškem parku v Topolšici ...

Dom kulture v Velenju smo predvsem iz rednih sredstev za delovanje zavoda po malem obnavljali že od leta 1988, ampak šlo je zares za najbolj nujna dela: obnova tal v dvorani, obnova sanitarij, obnova odrskih tal, obnova garderob za nastopajoče, obnova garderobe za obiskovalce.

Leta 2004 se je začela celovita prenova Doma kulture, prva faza (ureditev pročelja) je bila končana leta 2005, leta 2007 je bila končana obnova glavnega objekta, leta 2008 pa še del upravnih prostorov in stranske fasade. V času obnove kulturnega doma so zaposleni v upravi in enoti Prireditve ves čas opravljali svoje delo v nemogočih pogojih.

Kjer so naložbe tekle (finančno) preko programov Kulturnega centra, je aktivnosti (od pridobitve dokumentacije, iskanja ponudb, izbire izvajalcev, koordinacije z izvajalci, pa seveda tudi nadzor nad potekom del) običajno vodil direktor zavoda. Tudi pri obnovi Doma kulture, ki naj bi jo neposredno vodila občina, sem imel močno vlogo, saj je bila prisotnost projektanta in tudi nadzora dokaj skromna, izvajalec pa že v fazi propadanja. Zahvaljujoč moji vsakodnevni prisotnosti na objektu in strogemu spremljanju opravljenih del smo takrat dosegli, da je izvajalec plačal visoke penale zaradi zamud, uveljavil pa je le za dvajset odstotkov zahtevanih dodatnih del.

Pri gradnji nove knjižnice v Centru Nova je imel Kulturni center manjšo vlogo, z vodjo knjižnice sva sicer pripravila predračune investicije za lobiranje in odločanje v parlamentu, kasneje pa se je nekaj sodelavcev vključilo v skupino za izbiro opreme. Takrat je župan javno izjavil, da »knjižnica Velenje pri

investiciji nima nič, še najmanj pa njen direktor«. Morda bi bilo bolje, da bi zaupal vodstvu Kulturnega centra, saj se je kmalu izkazalo, da del opreme ni primeren, da je pogodbeni partner – izvajalec – Mestno občino Velenje pri nabavi opreme za knjižnico skušal celo izigrati za lepo vsoto denarja, še kasneje pa so se pojavile številne napake zaradi varčevanja pri obnovi objekta in je bil velik del objekta potreben celovite obnove že po dobrih desetih letih po otvoritvi; menjavajo se večinski lastniki objekta, celovite obnove pa še do danes ni bilo.

Naj ne bo odveč suhoparno naštevaje bistvenih dogajanj pri vzdrževanju, adaptaciji, gradnji, varstvu kulturne dediščine in ostalih naložb po letih (do leta 2004 seveda za KCIN, od 2004 do 2008 za Knjižnico brez Muzeja in Galerije; za leta od 2008 dalje pa za samostojno knjižnico brez Prireditev oz. Doma kulture/Festivala):

- 1988** – dokončanje obnove knjižnice v Šoštanju; obnova garderobe, stopnic, bifeja in tal v dvorani Doma kulture Velenje; obnova dela strehe na Velenjskem gradu in dela fasade Velenjskega gradu; popolna rekonstrukcija toplotne podpostaje in menjava radiatorjev v velenjski knjižnici.
- 1989** – prenova tal v galeriji, oplesk knjižnice; popravilo platoja in stopnic pred Domom kulture v Velenju; obnova preostale (1300 m²) fasade na Velenjskem gradu in ureditev novih delovnih prostorov.
- 1990** – obnova vhoda v velenjsko knjižnico: obnova kadilnice v Domu kulture Velenje; dokončanje obnove fasade na Velenjskem gradu; začetek konzervacije Šaleškega gradu; zaključek obnove Kavčnikove domačije.
- 1991** – obnova dela kleti v knjižnici – za potrebe galerije; ureditev garderobe in toaletnih prostorov za igralce v Domu kulture Velenje; sanacija temeljev in krone Šaleškega gradu.
- 1992** – menjava odrskih tal v dvorani Doma kulture Velenje; vgradnja jeklenih stropnih konstrukcij na Velenjskem gradu; sanacija in dozidava večjega dela obrambnega zidu.

- 1993** – na Velenjskem gradu: obnova sanitarij za obiskovalce, ureditev stare trgovine in gostilne, izolacija ostrejša rondele; nadaljevanje konzervacije Šaleškega gradu.
- 1994** – obnova zidu in namestitvev ograde na Šaleškem gradu
- 1995** – izgradnja stopnic na Šaleški grad; ureditev nove spomin-ske sobe podpisa nemške kapitulacije v Topolšici.
- 1996** – menjava talnih oblog in popravilo strehe v velenjski knji-žnici; delna sanacija strehe na velenjskem Domu kultu-re; urejanje podstrešja na Velenjskem gradu.
- 1997** – menjava svetlobnega parka v galeriji; nadaljevanje obno-ve podstrešja Velenjskega gradu.
- 1998** – dokončanje obnove dela podstrešja na Velenjskem gradu.
- 1999** – obnova sanitarij v velenjski knjižnici; opleski fasad na Velenjskem gradu in Domu kulture v Velenju; ureditev prostorov na Velenjskem gradu po izpraznitvi rudarske-ga muzeja.
- 2000** – ureditev nove knjižnice v Šoštanju v kulturnem domu; urejanje elektro instalacij v velenjskem Domu kulture; ureditev zaščitne ograde in razsvetljave na Šaleškem gra-du.
- 2001** – na Velenjskem gradu nadaljevanje obnove podstrešja, ureditev treh prostorov za stalno postavitev Cirila Ce-sarja.
- 2002** – obnova šestih prostorov za galerijo – Zbirko sodobne slovenske umetnosti na Velenjskem gradu; sanacijska dela na gradu Šalek – transportne poti, urejanje zidov; menjava tal v mali dvorani in preddverju male dvorane, menjava odrskih tal v velenjskem Domu kulture; obnova prostorov mladinskega oddelka knjižnice na Prešernovi cesti 8 v Velenju.
- 2003** – ureditev muzejskega depoja v prostorih Premogovnika, nadaljevanje obnove podstrešja na Velenjskem gradu: sanacija odpadajočega ometa na Šaleškem gradu.
- 2004** – 1. faza obnove velenjskega Doma kulture; obnova vele-blagovnice Nama za potrebe nove knjižnice.

- 2005** – zaključek obnove Name in selitev velenjske knjižnice; začetek II. faze obnove velenjskega Doma kulture.
- 2006** – dokončanje II. faze obnove velenjskega Doma kulture.
- 2007** – Dom kulture: dokončna ureditev pritličja upravnih prostorov, ureditev gostinskih prostorov, obnova vzhodne fasade.
- 2008** – zasteklitev pravljíčne sobe v velenjski knjižnici; ureditev zahodne fasade Doma kulture.
- 2009** – obnova prostorov in selitev knjižnice v Šmartnem ob Paki; zasteklitev pravljíčne sobe v velenjski knjižnici.
- 2013** – obnova prostorov v nakupovalnem centru TUŠ in selitev šoštanjske knjižnice.
- 2015** – začetek preurejanja Mestne knjižnice Velenje – ureditev novega domoznanskega oddelka.
- 2016** – ureditev oddelka za odrasle – nova postavitev opreme; ureditev mladinske sobe.
- 2018** – dokončanje preureditve Mestne knjižnice: postavitev zbirke prvih beril, preureditev mladinskega oddelka in preureditev predđverja.
- 2020** – začetek avtomatizacije izposoje in vračila građiva.
- 2021** – dokončanje avtomatizacije izposoje in vračila građiva.

Zaključek

Že zgoraj zapisano, ki je le osebno, z nekaj dokumenti podprto razmišljanje in ne analiza, verjetno dovolj zgovorno priča o izjemni vlogi Kulturnega centra Ivana Napotnika (kasneje tudi njegovega pravnega naslednika Knjižnice Velenje) pri razvoju velenjske kulture.

Kulturni center je bil dolgo časa vzor organiziranosti večdejavnostnih zavodov v Sloveniji. Zaradi sinergijskih učinkov sorodnih dejavnosti in zaradi mlade, ambiciozne ekipe je v letih od ustanovitve do reorganizacije leta 2004 postavil močne temelje za kasnejši samostojni razvoj takratnih organizacijskih enot,

ki so se razvile v uspešne zavode, ki vsak na svojem področju dosegajo izjemne rezultate – tako celota kot posamezniki.

S sodelavci smo si ves čas prizadevali, da nismo ostajali znotraj formalnopravno zaukazanih aktivnosti, temveč smo se ves čas trudili narediti nekaj več, kot je veleval opis del in nalog. In nismo ostajali v okvirih svojega zavoda, sodelovali smo z mnogimi in na različne podpirali številne, v katere smo verjeli. Našim šaleškim in zunajšaleškim uporabnikom smo dali nešteto kulturnih dobrin in s tem občutno prispevali h kulturnemu življenju v našem okolju. Poklicni kulturi v občini Velenje v letih od 1975 do 2004 bi lahko enostavno rekli Kulturni center Ivana Napotnika Velenje.

Ker ne verjamem, da bo kdaj luč sveta zagledala posebna publikacija o poklicni kulturi v Velenju, naj bo ta osebni zapis priklon Kulturnemu centru Ivana Napotnika in njegovim naslednikom, še posebej pa priklon vsem mojim sodelavkam in sodelavcem v mojih triintridesetih letih druženja z njimi.